

Učiteljski Tovarš.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dnó vsakega meseca, in veljá za celo leto 2 gold. 50 kr.
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj X.

V Ljubljani 1. julija 1870.

List 13.

Otroške igre.

Marsikdo se bode muzal temu naslovu, in bode djal: „Šole so že prišle daleč — do otroških igrač“; vendar, ako to stvar bolj na tanko prevdarjamo in jo opazujemo posebno z odgojilnega in izobraževalnega stališča, moramo priterditi, da velik in znamenit del mladinske odgoje so ravno otroške igrače, katerih modri odgojnik nikdar ne sme zanemarjati. Vsak otrok je že po svoji naravi več ali manj nagnjen k delavnosti. Ta delavnost pa se deli v telesno in v dušno delavnost. Nekteri otroci so tako vstvarjeni, da so vedno nemirni, da se neprenehoma sim in tje gibljejo, in so, kakor jim pravimo „živ nepokoj“; to pa se jim ne sme šteti v napako, temuč odgojnik mora poznati to njih naravo in se po tem tudi ravnati. Drugi otroci pa so tihi in zamišljeni, vedno kaj duhtajo in mirno delajo. Tu vidimo n. pr. dečka, da mirno sedi po več ur, in hoče s svojim nepripravnim orodjem — s kakim nožičkom in z malo lesom — narediti kako prav pripravno reč, ki si jo je načertal v svoji glavi. Deklica, n. pr. sedi pri svoji punčki, jo napravlja, spravlja, nježno varuje, ali pa se pečá s kuhinjskimi opravili.

Kar zadeva take perve otroške igrače, se vé da šolski učitelj kot odgojnik pri tem ne more kaj pripomoči; njegova dolžnost je tu le ta, da pri takih igračah učence obderžuje v pravem kolovozu, t. j. da prežive otroke v njihovem početju zaderžuje toliko, da se ne pokvarijo kaj na telesu; vredjene telovadbe so pri takih otrocih edini pomoček, da se utruji in umiri preživa jim gibčnost. Otroke pa, ki raji delajo z duhom, kot s telesom, naj učitelj prav skerbno opazuje, in naj iz tega posnema toliko važno nagnjenje ali umsko zmožnost za to in uno umetnost, katero naj potem pri posamnih otrocih lepo goji

in napeljuje do pravega namena. Vendar pa naj učitelj pri tistih otrocih, ki so preveč in predolgo zamišljeni v svoje delo, toliko pazi, da jim to ne škoduje pri njihovem telesnem razvijanju. Tudi takim otrokom telovadbe zelo koristijo.

Druge verste so otroške igrace ali igre v družbi, t. j. take igre, kjer otroci sami med sabo ali tudi z učiteljem vred igrajo te ali une igre. Ako je pri takih igrah učitelj kot čuvaj ali oglednik, naj skerbi, da otroci igrajo take igre, ktere so telesnim vajam v obče vsem otrokom naj primerneje in pri kterih ni kake nevarnosti za zdravja voljo, n. pr. da se otroci preveč ne spehajo in ne pregrejejo, in če se to tudi zgodi, da se po tem polagoma umirijo in vstanovijo. Pri izbiranju družbinih iger naj učitelj tudi posebno gleda na to, da se izbirajo lepe domače, národne igre, kajti vsak národ kaže tudi celó pri otroških igrah svoje značaje. Dobro bi bilo, ko bi kdo, ki živi med domačim ljudstvom, take igre dobro opazoval in nam jih potem na tanko popisal. Učitelji naj bi tedaj tudi o tem oziru varovali in ohranovali domače kosce, da bi ne poginili.

Kedar se pa učitelj vdeležuje otroških iger, t. j. da tudi sam igra z otroci, naj skerbno pazi, da si pri tem ne škoduje na svoji veljavi in potrebni časti. Nikdar naj z otroci ne igra iger, pri kterih bi bila njegova oseba v smešni podobi, ali da bi se n. pr. otroci učitelja tako ali tako dotikovali ali ga celó bili itd.

Naj primerneje za učitelja pri otroških igrah je to, da igre ravná in pri določbah določuje. Pri vseh igrah pa naj učitelj gleda na to, da se mladina vadi boljšega okusa in natančnega reda. Igre voditi ni lahko, in skušnja uči, da je za tako delo boljši skušen in že priletan mož, kakor pa mladeneč, ki mu še manjka skušnje in se pri tem prerad vtópi v svoje prežive mlade domišljije. Učitelj naj ima, kakor pri vsem poučevanju, tako tudi tukaj, pred očmi vodilo slavnega šolskega moža, ki pravi: „Kar je za odrasčene prav izverstno, to je za mladost še komaj srednje dobro“.

A. P.

Stari in mladi Slovenec.

U.

U.

O. U je a) conj. iam, kar tudi uže; b) praep. ad, apud cum gen. iungenda; c) componitur e) cum adjectivis ad deminuentiam significationem na pr. ubagrú purpureus, ublédivú sub-